

Asia: VN/13519/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sosiaalihuoltolain ja ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvuluista annetun lain sekä eräiden niihin liittyvien lakien muuttamisesta

Lausunnonantajan organisaatio

Lausunnonantajan organisaatio

Kunta tai kuntayhtymä

Sosiaalihuoltolaki

1. Ovatko kotiin annettavia palveluja koskevat säännökset (19 §, 19 a § ja 19 b §) mielestänne onnistuneita? Jos eivät, miten muuttaisitte niitä?

Ei [§ 19 mom. 4 sanamuodosta saa käsityksen, että korkea ikä tai sairaus/vamma on edellytys kotihoidon saamiselle. Määritelmää tulee selkeyttää, tällaisenaan liikaa tulkinnanvaraisuutta. On selkeää, että kotihoito ja tukipalvelut on eroteltu toisistaan. Tukipalvelujen sisältö (esim. siivous ja vaatehuolto) jää epäselväksi, minkä laajuusena se käsitetään? Lapsiperheiden kotipalvelun osalta säännökset onnistuneita. Perheillä mahdollisuus saada varhaisemmassa vaiheessa tukea lapsen hoitoon ja kasvatukseen. Lisää tarvetta ja vaatii lisää resursointia.]

2. Kotihoitoa ehdotetaan järjestettäväksi vuorokaudenajasta riippumatta (19 §:n 3 mom.). Onko tämä mielestänne kannatettava ratkaisu?

Kyllä

3. Ovatko ns. tavallista palveluasumista koskevat säännökset (21 b §) mielestänne onnistuneita? Jos eivät, miten muuttaisitte niitä?

Kyllä

4. Onko tavallista palveluasumista koskeva pykälä tarpeeksi selkeästi muotoiltu? Jos ei, miten sitä voisi muuttaa?

Kyllä

5. Ovatko hoiva-asumista koskevat säännökset (21 c §) mielestänne onnistuneita? Jos eivät, miten muuttaisitte niitä?

Kyllä

6. Löytyisikö tehostettu palveluasuminen –termin korvaajaksi jokin parempi ehdotus kuin hoiva-asuminen? Mikä?

Hoiva-asuminen on käsitteenä huono, sillä se saattaa mieltää asiakkaan hoivan kohteeksi eikä huomioi asiakkaan tarpeita ja toiveita. Korvaavaa termiä vaikea määritellä.

7. Ovatko ehdotetun hoiva-asumispykälän palvelun saantikriteerit tarkoituksenmukaisia ja tarpeeksi selkeitä? Jos eivät, miten muuttaisitte niitä?

Kyllä

8. Ovatko turvapalvelun toteuttamista koskevat säännökset (46 a §) mielestänne onnistuneita? Jos eivät, miten muuttaisitte niitä?

Kyllä

9. Pitääkö turva-auttajan olla sote-ammattihenkilö, vai riittääkö että hän on koulutuksensa ja kokemuksen perusteella sopiva, kuten lakiesityksessä ehdotetaan (46 a §)?

Ei [Esitetty kysymys on epäselvä, turva-auttajan ei tarvitse olla sote-ammattihenkilö.]

10. Ovatko kotihoidon henkilöstön riittävyyden turvaamista koskevat säännökset (46 b § ja 49 b §) mielestänne onnistuneita? Jos eivät, miten muuttaisitte niitä?

Ei [§ 46 b:n säännökset ovat hyviä. Hyvä, että teknologian tukeminen on otettu mukaan. §:ssä 49 b ei ole mitään konkreettisia toimia, joilla riittävä henkilöstö turvataan. Lakiehdotuksessa esitetty esihenkilön raportointi seuraavalle taholle ei ratkaise kotihoidon henkilöstöpulaa.]

11. Ovatko ns. hybridiasumista koskevat säännökset (46 c §) mielestänne onnistuneita? Jos eivät, miten muuttaisitte niitä?

Ei [säännökset muuten onnistuneita, mutta henkilöstömitoituksen määrittelemisen on haasteellista ja siihen tarvitaan selkeä ohjeistus/työkalu.]

Vanhuspalvelulaki

12. Onko mielestänne pitkäaikaisen laitoshoidon lakkauttaminen sosiaalihuollon yksiköissä iäkkäiden osalta onnistunut ratkaisu (14 §, 14 a §, 15 b §)?

Kyllä

13. Onko lakiehdotuksessa esitetty palvelusuunnitelman sisällön täsmentäminen tarpeellista (16 §)?

Kyllä

14. Onko lakiehdotuksessa esitetty omatyöntekijän tehtävien täsmentäminen tarpeellista (17 §)?

Kyllä

15. Onko lääkehoidon toteuttamista koskeva säännös mielestänne onnistunut (20 §:n 1 mom.)?

Kyllä

16. Onko mielestänne kannatettavaa, että seurantayhteenvedot julkaistaisiin toimintayksikkökohtaisina (24 a §)?

Kyllä

Koko lakipakettia koskevat kysymykset

17. Mitä haasteita näette säännösten toimeenpanossa? Onko lakiesityksellä riskejä?

Koulutetun henkilöstön saatavuus on erittäin haasteellista. Lain vaatimukset lisäävät haastetta, eivätkä ehdotetut muutokset tuo ratkaisua asiaan. Pelkästään tehostetun palveluasumisen mitoituksen nosto tulee aiheuttamaan henkilöstön riittämättömyyttä ja johtaa siihen, että kotihoidon henkilöstö tulee siirtymään tehostettuun palveluasumiseen. Esityksessä ei ole otettu kantaa mahdollisuudesta käyttää alemman koulutustason omaavia henkilöitä, kuten esimerkiksi hoiva-avustajia.

Kotihoidon henkilöstön riittävyyden turvaamiseksi ehdotettu lakipykälä ei ratkaise henkilöstön riittävyyttä (mitoitusvaatimus puuttuu).

Ehdotettujen uudistusten taloudellisten vaikutusten arviointi on haastavaa ja uudistukset lisäävät kunnan kustannuksia ja työvoiman tarvetta.

18. Millaista tukea toivotte toimeenpanoon?

Selkeät ohjeistukset ja työkalut henkilömitoituksen laskentaan ja seurantaan. Henkilöstöpulaan kaivataan kansallisia toimenpiteitä, tämä ei ole kuntien ratkaistavissa.

19. Mitä muuta haluaisitte lausua esityksestä?

SHL 21 § mukaan kotiin annettavat palvelut tulee jo nyt toteuttaa ensisijaisuuden periaatteella. Muutoksessa on tavoitteena täsmentää sääntöjä, jotka koskevat hoidon ja huolenpidon turvaavien sosiaalipalvelujen sisältöä ja sääntöedellytyksiä. Tämä on hyvä muutos, koska tämä selkeyttää sosiaalipalveluiden roolia ja mahdollistaa yhdenvertaisen palvelun saannin. Kaiken a ja o taas kerran kokonaisvaltainen palvelutarpeen arviointi, jossa mukana sosiaali- ja terveystyöpalvelut.

Ojanperä Olli

Porvoon kaupunki - Sosiaali- ja terveystoimi (vanhus- ja vammaispalvelut, lapsi- ja perhepalvelut, aikuisten palvelut yhdessä)

